

Історія

УДК 355.48:355.425.4(438:477) «2022/2025»

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.20746222>

**Республіка Польща як логістичний центр міжнародної військової
допомоги Україні в умовах російсько-української війни**

Гавриш Ігор Ярославович,
Старший викладач кафедри ТСД
Національної академії сухопутних військ
імені гетьмана Петра Сагайдачного
Львів, Україна, <https://orcid.org/0009-0003-2284-9785>

Прийнято: 22.05.2026 | Опубліковано: 30.05.2026

***Анотація.** У статті проаналізовано логістичну та координаційну роль Республіки Польщі у міжнародній системі підтримки України в умовах повномасштабної російсько-української війни у 2022–2025 рр. Метою дослідження є з'ясування місця Польщі у функціонуванні міжнародних механізмів військової, гуманітарної та технічної підтримки України, визначення ключових логістичних вузлів і координаційних механізмів, а також аналіз трансформації польської ролі в умовах затяжної війни та зміни архітектури союзницької взаємодії. Методологічну основу становлять якісні методи політичного та воєнно-політичного аналізу, зокрема аналіз офіційних документів, урядових заяв, матеріалів міжнародних організацій, аналітичних доповідей та елементи методу простеження процесу. Основну увагу зосереджено на функціонуванні польської транспортно-логістичної*

інфраструктури, ролі аеропорту Ряшів-Ясьонка, механізмах транзиту міжнародної допомоги, підготовці українських військовослужбовців, а також координаційній взаємодії Польщі з НАТО, Європейським Союзом і державами-партнерами України. З'ясовано, що у 2022–2025 рр. Польща перетворилася на один із ключових логістичних і координаційних центрів міжнародної підтримки України, поєднавши функції транзитного хаба, простору союзницької взаємодії та регіонального безпекового інтегратора. Обґрунтовано, що польська роль виходила за межі двосторонньої допомоги й стала важливим елементом ширшої архітектури європейської та трансатлантичної підтримки України. Водночас встановлено, що ефективність цієї ролі залежала не лише від географічного положення Польщі, а й від здатності інтегрувати національну інфраструктуру у багаторівневу систему союзницької координації. Окрему увагу приділено впливу прикордонних криз, внутрішньополітичних суперечностей і економічних факторів на стійкість польської логістичної функції. Зроблено висновок, що Польща залишалася одним із визначальних елементів міжнародної системи підтримки України, а її роль логістичного та координаційного хаба стала одним із ключових чинників забезпечення безперервності союзницької допомоги в умовах тривалої війни.

Ключові слова: *Республіка Польща, Україна, військова допомога, логістика, Ряшів-Ясьонка, НАТО, Європейський Союз, міжнародна підтримка.*

Logistical and Coordination Role of the Republic of Poland in the International Support System for Ukraine (2022–2025)

Ihor Havrysh

Senior Lecturer at the Department of Tactical and Special Disciplines

Hetman Petro Sahaidachnyi National Army Academy

Lviv, Ukraine, <https://orcid.org/0009-0003-2284-9785>

Abstract. *The article analyzes the logistical and coordination role of the Republic of Poland within the international support system for Ukraine during the full-scale Russian-Ukrainian war in 2022–2025. The aim of the study is to determine Poland's place in the functioning of international mechanisms of military, humanitarian, and technical assistance to Ukraine, identify the key logistical hubs and coordination mechanisms, and examine the transformation of Poland's role in the context of a prolonged war and the evolving architecture of allied cooperation. The methodological framework is based on qualitative methods of political and military-political analysis, including the examination of official documents, governmental statements, materials of international organizations, analytical reports, and elements of process tracing. The main focus is placed on the functioning of Poland's transport and logistics infrastructure, the role of the Rzeszów-Jasionka airport, mechanisms for the transit of international assistance, the training of Ukrainian military personnel, and Poland's coordination interaction with NATO, the European Union, and Ukraine's partner states. The study argues that in 2022–2025 Poland transformed into one of the key logistical and coordination centers of international support for Ukraine by combining the functions of a transit hub, a platform for allied interaction, and a regional security integrator. It is demonstrated that Poland's role extended beyond bilateral assistance and became an important*

element of the broader European and transatlantic support architecture for Ukraine. At the same time, the effectiveness of this role depended not only on Poland's geographical position but also on its ability to integrate national infrastructure into a multi-level system of allied coordination. Particular attention is paid to the impact of border crises, domestic political disputes, and economic factors on the sustainability of Poland's logistical function. The article concludes that Poland remained one of the decisive elements of the international support system for Ukraine, while its role as a logistical and coordination hub became one of the key factors ensuring the continuity of allied assistance during a prolonged war.

Keywords: Republic of Poland, Ukraine, military assistance, logistics, Rzeszów-Jasionka, NATO, European Union, international support.

Постановка проблеми. Після початку повномасштабного вторгнення російської федерації в Україну 24 лютого 2022 р. система міжнародної підтримки України набула безпрецедентного масштабу та багаторівневого характеру. Поряд із політичними рішеннями Європейського Союзу, НАТО та окремих держав-партнерів особливого значення набули механізми практичного забезпечення військової, гуманітарної й технічної допомоги, які потребували створення стійких логістичних маршрутів, координаційних центрів і безпечної інфраструктури транзиту. У цих умовах Республіка Польща перетворилася на провідний елемент міжнародної системи підтримки України, поєднавши функції транзитного простору, логістичного хаба, території союзницької координації та центру підготовки українських військовослужбовців.

Особливого значення набула роль польської транспортної та прикордонної інфраструктури, через яку проходила значна частина міжнародної військової допомоги Україні. Польська територія стала

простором взаємодії між Україною, США, НАТО, ЄС та окремими державами-партнерами, а аеропорт Ряшів-Ясьонка перетворився на один із головних вузлів міжнародної логістики підтримки України. Водночас польська роль включала також координацію союзницької взаємодії, забезпечення навчальних місій, функціонування механізмів військової допомоги та інтеграцію національної інфраструктури в ширшу систему європейської та трансатлантичної безпеки.

Упродовж 2023–2025 рр. функціонування польського логістичного напрямку дедалі більше залежало від внутрішньополітичних та економічних процесів. Зернова криза, блокування кордону, протести перевізників і фермерів, а також зростання політизації українського питання у внутрішньому польському дискурсі продемонстрували, що стабільність міжнародної підтримки України значною мірою пов'язана зі стійкістю логістичної інфраструктури та здатністю Польщі поєднувати стратегічні безпекові інтереси з внутрішніми соціально-економічними обмеженнями. Це показало, що міжнародна підтримка України є не лише питанням політичних рішень чи обсягів допомоги, а й проблемою функціонування складної системи транзиту, координації та міжсоюзницької взаємодії.

За таких умов наукового аналізу потребує не лише масштаб польської допомоги Україні, а й роль Польщі як логістичного та координаційного центру міжнародної підтримки. Важливо з'ясувати механізми функціонування цієї ролі, її місце у системі союзницької взаємодії, а також чинники, що визначали її стійкість і вразливість в умовах тривалої російсько-української війни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика логістичного забезпечення міжнародної підтримки України в умовах повномасштабної російсько-української війни поки що не сформувала окремого цілісного напрямку наукових досліджень. У наявній літературі роль Польщі переважно

розглядається в ширшому контексті трансформації європейської безпеки, зміцнення східного флангу НАТО та регіональної підтримки України після 24 лютого 2022 р. Водночас логістична та координаційна функція Польщі найчастіше висвітлюється фрагментарно – у зв'язку з транзитом допомоги, діяльністю аеропорту Ряшів-Ясьонка, місією EUMAM Ukraine або прикордонними кризами.

Важливе значення для осмислення польської ролі мають аналітичні матеріали польських дослідницьких центрів. У звіті Т. Жорначука, Я. Пенковського, К. Дудзінської, В. Юзвяка та Л. Огородника показано, що російська агресія проти України посилила значення держав Центрально-Східної Європи, насамперед Польщі, у формуванні регіональної безпекової взаємодії та підтримки України [1]. Звіт Л. Кулеси, М. Терліковського, А. Роттер і М. Гайера про Веймарський трикутник і майбутній безпековий порядок у Європі розглядає Польщу як важливого учасника європейської безпекової взаємодії після 2022 р., насамперед у контексті підтримки України, стримування Росії та посилення координації між провідними державами ЄС [2]. Аналітика Т. Жорначука, присвячена змінам у центральноєвропейській регіональній співпраці з польської перспективи, показує, що криза Вишеградської групи після 2022 р. спонукала Польщу активніше розвивати взаємодію з державами Балтії та використовувати Бухарестську дев'ятку як формат координації безпекової політики на східному фланзі НАТО [3].

Окремий академічний блок становлять праці, у яких польська роль розглядається через призму регіонального лідерства, логістики, транспортної інфраструктури та безпеки східного флангу НАТО. М. Сус пояснює активну позицію Польщі після повномасштабного вторгнення росії прагненням Варшави посилити власний статус у Європі, спираючись на стратегічну культуру, орієнтацію на США, внутрішній політичний консенсус щодо

російської загрози та швидкість ухвалення рішень [4]. Дослідження А. Петки й А. Сельської показує, що війна суттєво змінила місце Ряшева в польській міській ієрархії: його значення зросло завдяки ролі транспортного вузла, міжнародній видимості та близькості до українського кордону [5]. М. Кульчицький і М. Мусьол аналізують рішення Вільнюського саміту НАТО 2023 р. та доводять, що зміцнення східного флангу стало одним із ключових довгострокових завдань Альянсу після повномасштабного вторгнення росії [6]. А. Садловський, А. Кійек і А. Зайонц на основі дослідження польських транспортних підприємств показують, що війна призвела до переорієнтації логістичних зв'язків, зростання ризиків і потреби в розвитку прикордонної інфраструктури та логістичних хабів [7]. Р. Ті й К. Кінсі, аналізуючи російсько-українську війну, підкреслюють визначальне значення логістики для реалізації стратегії, що дає змогу теоретично обґрунтувати розгляд Польщі не лише як транзитної території, а як важливого елемента стійкості міжнародної підтримки України [8].

Окремий напрям становлять матеріали, які дозволяють розмістити польську роль у ширшій системі європейської та регіональної безпекової координації. Аналіз активізації Веймарського трикутника у 2024 р. показує прагнення Польщі посилити українське питання в порядку денному європейської безпеки та поєднати регіональні ініціативи з ширшими політичними механізмами ЄС [9]. Для розуміння північно-балтійського контексту важливою є праця П. Шиманьського, у якій розглянуто формати безпекової співпраці в Балтійському регіоні та їхнє значення для підтримки України [10]. Хоча ці праці не зосереджені безпосередньо на логістиці, вони дають змогу розмістити польську роль у ширшій системі регіональної та міжрегіональної координації.

Фактологічну основу для аналізу військової та матеріальної підтримки

України становлять матеріали Ukraine Support Tracker Кільського інституту світової економіки [11]. Вони дають змогу порівнювати масштаби допомоги різних держав, розмежовувати військову, фінансову й гуманітарну підтримку та простежувати еволюцію міжнародної допомоги Україні. Доповнює цей напрям дослідження М. Менкішака, у якому підтримка України розглядається як складова ширшої західної стратегії протидії Росії [12].

Офіційні документи ЄС та НАТО дозволяють простежити інституційний вимір підтримки України. Рішення Ради ЄС про створення місії EUMAM Ukraine закріпило загальноєвропейський механізм підготовки українських військовослужбовців [13]. Матеріали Ради ЄС щодо продовження мандату EUMAM Ukraine та висновки Європейської ради 2022–2023 рр. демонструють, що підтримка України поступово набувала довготривалого, багаторівневого характеру й поєднувала військову, фінансову, гуманітарну та інституційну складові [14; 15]. Документи Бухарестської дев'ятки показують, що підтримка України послідовно пов'язувалася зі зміцненням східного флангу НАТО, посиленням стримування й оборони та розвитком військової мобільності [16; 17].

Важливу групу джерел становлять матеріали, присвячені функціонуванню логістичного хаба Ряшів-Ясьонка та американській військовій присутності в Польщі. У міжнародних медіа аеропорт характеризувався як один із головних вузлів транспортування західної допомоги Україні [18]. Матеріали Associated Press про рішення США щодо перекидання додаткових військ до Польщі та Румунії важливі для розуміння процесу зміцнення східного флангу НАТО напередодні повномасштабного вторгнення Росії [19].

Отже, наявна джерельна база дозволяє дослідити польську роль у міжнародній підтримці України з позицій регіональної безпеки, військової

допомоги, союзницької координації, логістичного транзиту та внутрішньополітичних обмежень. Водночас у науковій літературі поки бракує комплексного дослідження Польщі саме як логістичного та координаційного центру міжнародної військової підтримки України.

Виділення невирішених частин загальної проблеми. Попри значний масив академічних, аналітичних і документальних джерел, роль Польщі у системі міжнародної підтримки України досі недостатньо комплексно розкрита саме в логістичному та координаційному вимірах. Наявні дослідження здебільшого зосереджуються на політичній підтримці України, загальному аналізі військової допомоги або безпековій взаємодії на східному фланзі НАТО, тоді як функціонування Польщі як вузлового простору транзиту, союзницької координації, навчальних місій і логістичного забезпечення допомоги інших партнерів розглядається фрагментарно. Недостатньо систематизованими залишаються також питання взаємодії авіаційних, залізничних і автомобільних маршрутів, ролі аеропорту Ряшів-Ясьонка та впливу внутрішньополітичних, економічних і прикордонних криз 2023–2025 рр. на стійкість польської логістичної функції.

Метою статті є аналіз ролі Республіки Польщі як логістичного та координаційного центру міжнародної військової допомоги Україні у 2022–2025 рр., визначення основних механізмів функціонування польської логістичної інфраструктури, характеристика її місця у системі союзницької взаємодії між Україною, НАТО, ЄС і державами-партнерами, а також оцінка впливу безпекових, політичних та економічних чинників на стійкість польської ролі в умовах тривалої російсько-української війни.

Виклад основного матеріалу дослідження

Становлення логістичної ролі Польщі

Формування логістичної ролі Польщі у системі міжнародної підтримки

України було безпосередньо пов'язане зі змінами європейського безпекового середовища після 24 лютого 2022 р. Уже в перші тижні війни Польща стала одним із головних напрямів транзиту міжнародної допомоги Україні, що було зумовлено як її географічним положенням, так і членством у НАТО та Європейському Союзі. Польща ще до початку вторгнення передавала Україні летальне озброєння, а після 24 лютого 2022 р. активно закликала союзників по НАТО та ЄС до рішучої підтримки України, посилення санкцій проти Росії та нарощування військової допомоги. Водночас протяжний кордон з Україною та розташування аеропорту Ряшів-Ясьонка як найближчого до України аеропорту на території НАТО надали Польщі особливого значення в організації транзиту західної військової й гуманітарної допомоги [4, с. 1200]. Унаслідок цього польська територія поступово перетворилася на важливий простір військово-логістичних, транспортних, координаційних та безпекових механізмів союзницької взаємодії.

Передумови такого перетворення були пов'язані з кількома взаємопов'язаними чинниками. Насамперед важливу роль відіграло географічне положення Польщі. Її найдовший сухопутний кордон з Україною серед держав-членів НАТО та ЄС створив передумови для швидкого розгортання маршрутів міжнародної допомоги [1, с. 16–17]. Водночас значення мала не лише географічна близькість, а й здатність Польщі бути частиною ширшої системи західної підтримки України. Після 2022 р. міжнародна допомога Україні охоплювала постачання артилерійських систем, боєприпасів, бронетехніки, засобів протиповітряної оборони, авіаційної техніки, а також технічної та енергетичної допомоги. У цьому контексті Польща виступала одним із важливих елементів забезпечення підтримки України, зокрема як держава, що брала участь у навчанні українських військовослужбовців і постачанні окремих критично важливих ресурсів [9, с.

56–61].

Інший важливий чинник – це інтегрованість Польщі у структури НАТО та ЄС. Це дозволило їй виступати не лише транзитною територією, а й простором координації союзницької взаємодії. У цьому контексті Польща поступово почала виконувати функцію держави-посередника між Україною та ширшою системою західної підтримки. Особливого значення набуло поєднання польської національної інфраструктури з механізмами союзницької координації, що охоплювали військову допомогу, логістику, навчання українських військовослужбовців та безпекову взаємодію [2, с. 5–6]. Фактично після 2022 р. польська територія стала одним із головних просторів практичної реалізації рішень, ухвалених у межах НАТО, ЄС та двосторонніх форматів підтримки України.

Важливим елементом формування польської ролі була й еволюція регіональної безпекової політики Центрально-Східної Європи. Російське вторгнення в Україну прискорило розвиток гнучких форматів регіональної співпраці та посилило значення держав східного флангу НАТО у формуванні нового безпекового порядку в Європі. У дослідженнях, присвячених трансформації центральноєвропейської співпраці після 2022 р., наголошується, що через кризу Вишеградської групи Польща почала активніше розвивати співпрацю з державами Балтії та використовувати Бухарестську дев'ятку як формат політичної координації безпеки на східному фланзі НАТО [3, с. 1–2]. Це проявилось в активізації регіональних форматів співпраці, зокрема Бухарестської дев'ятки та взаємодії Польщі з балтійськими державами.

Особливе значення для формування польської логістичної ролі мало поступове включення території Польщі до ширшої системи західної допомоги Україні. Уже в перші місяці повномасштабної війни західна підтримка

України набула комплексного характеру й охоплювала військові, фінансові, технічні та інфраструктурні напрями. Це було пов'язано не лише з безпековими міркуваннями, а й із необхідністю довготривалого забезпечення України озброєнням, боєприпасами, паливом, енергетичним обладнанням та іншими ресурсами [9, с. 56–62].

Одним із ключових елементів цієї системи став аеропорт Ряшів-Ясьонка, який після 2022 р. перетворився на головний логістичний вузол постачання допомоги Україні через територію Польщі. Його значення визначалося насамперед роллю в забезпеченні транзиту американської військової допомоги. У березні 2025 р. міністр закордонних справ Польщі Радослав Сікорський підтвердив, що постачання американської зброї Україні через Польщу було відновлено, а доставки через Ряшів-Ясьонку повернулися до попереднього рівня. У повідомленні Reuters також зазначалося, що аеропорт у Ясьонці на південному сході Польщі є головним хабом постачання, через який проходить більша частина допомоги Україні [10].

Важливим чинником посилення польської ролі стало також розширення американської військової присутності в Польщі. Уже в лютому 2022 р. США ухвалили рішення про перекидання додаткових військових підрозділів до Польщі та Румунії для зміцнення східного флангу НАТО [19]. Надалі американська присутність у Польщі стала одним із важливих елементів зміцнення безпеки східного флангу Альянсу та підтримки України. У результаті польська територія дедалі більше інтегрувалася у ширшу систему безпеки НАТО у Центрально-Східній Європі.

Водночас формування польської ролі було пов'язане і з розширенням європейських механізмів підтримки України. 17 жовтня 2022 р. Рада Європейського Союзу ухвалила рішення про створення Військової місії ЄС з підтримки України (EUMAM Ukraine), стратегічною метою якої стало

посилення спроможностей ЗСУ до відновлення та ефективного ведення операцій. Місія передбачала індивідуальну, колективну й спеціалізовану підготовку українських військовослужбовців, координацію і синхронізацію дій держав-членів ЄС у сфері навчальної підтримки України [11].

Польща як транзитно-координаційний центр допомоги Україні

Після 2022 р. Польща швидко перетворилася на один із важливих тилових просторів підтримки України. Її значення визначалося не лише масштабами власної допомоги, а й участю в ширшій системі західної підтримки, що включала військові поставки, підготовку українських військовослужбовців, забезпечення палива та допомогу у відновленні критичної інфраструктури [9, с. 60–62].

Після 2022 р. аеропорт Ряшів-Ясьонка перетворився на найбільший хаб транспортування військової допомоги Україні, а також використовувався для евакуації поранених українських військових до європейських лікарень. Невеликий регіональний аеропорт був адаптований для прийому великих військово-транспортних літаків, а навколо нього були розгорнуті системи Patriot [18]. Після 2022 р. Ряшів-Ясьонка став другим за значенням аеропортом Польщі за вантажними перевезеннями, а частка аеропорту в загальному обсязі авіавантажів країни наблизилася до 35% [5, с. 18–19]. Це свідчило про те, що логістична роль Ряшева виходила за межі окремого військового хаба й впливала на зміну позиції міста в польській транспортній системі.

Важливим чинником функціонування Ряшева стала американська військова присутність. Ще 2 лютого 2022 р. президент США Джоозеф Байден оголосив про перекидання додаткових американських військових до Польщі та Румунії для зміцнення східного флангу НАТО [19]. Після 2022 р. США створили тимчасову базу в Ясьонці, яка стала важливим елементом забезпечення транспортування військової допомоги Україні [18]. У результаті

польська територія стала одним із ключових просторів практичної взаємодії між Україною, США та союзниками по НАТО.

Не менш важливу роль відігравала наземна складова допомоги Україні. За методологією Ukraine Support Tracker, військова підтримка охоплює не лише озброєння і військове обладнання, а й інші ресурси, передані українській армії, зокрема паливе, продовольство та супровідні матеріали. У цьому контексті Польща належала до групи східноєвропейських держав, які вирізнялися високим рівнем підтримки України у співвідношенні до власного ВВП, а також значними зобов'язаннями щодо передачі важкого озброєння, зокрема танків, гаубиць і реактивних систем залпового вогню [12, с. 2–3, 5, 36–38].

Важливим елементом польської ролі була здатність забезпечувати довготривале функціонування напрямів міжнародної підтримки України. Уже у 2023 р. допомога Україні дедалі більше набувала системного та інституціоналізованого характеру, поєднуючи військову, фінансову, гуманітарну та політичну підтримку Європейського Союзу й держав-партнерів [14; 15]. У цих умовах Польща залишалася одним із ключових просторів забезпечення безперервності міжнародної підтримки України.

Польща виконувала також координаційну функцію між різними рівнями міжнародної підтримки. Її роль не обмежувалася транзитом озброєння та матеріально-технічних ресурсів, а була пов'язана з ширшою системою європейської військової підтримки України. У цьому контексті значення мало створення місії EUMAM Ukraine у жовтні 2022 р. та продовження її мандату у листопаді 2024 р., що засвідчило перехід ЄС до довготривалої моделі підготовки й підтримки українських військовослужбовців [11; 13]. Для Польщі це посилювало значення її території як простору практичної взаємодії між Україною, ЄС та державами-партнерами.

Виклики польського логістичного напрямку

Функціонування польського логістичного напрямку у 2022–2025 рр. супроводжувалося низкою безпекових, політичних та економічних викликів, які безпосередньо впливали на стабільність міжнародної підтримки України. Зі зростанням масштабів західної допомоги посилювалося і стратегічне значення польського напрямку, що робило його важливим об'єктом зовнішнього та внутрішнього тиску.

Одним із головних викликів залишалася безпека логістичної інфраструктури. Після 2022 р. Польща стала одним із ключових маршрутів транспортування західної допомоги Україні, а аеропорт Ряшів-Ясьонка – одним із найважливіших логістичних вузлів поблизу українського кордону. Це сприяло посиленню військової присутності США та союзників у Польщі. У Financial Times зазначалося, що навколо Ясьонки були розгорнуті системи Patriot, а охорона логістичного вузла поступово переходила до багатонаціонального формату за участі Польщі, США та інших союзників НАТО [18]. Фактично польський напрям став важливою частиною ширшої системи безпеки східного флангу НАТО.

Серйозним випробуванням для польсько-українських відносин стала зернова криза 2023 р. Після рішення Європейського Союзу не продовжувати ембарго на імпорту українського зерна Польща зберегла обмеження на ввезення української аграрної продукції, мотивуючи це необхідністю захисту польських фермерів. Ситуація спричинила помітне загострення польсько-українських відносин і продемонструвала, що функціонування польського напрямку підтримки України залежало не лише від безпекових факторів, а й від внутрішньої соціально-економічної ситуації у Польщі [20].

Подальшим проявом цих суперечностей стали протести польських перевізників у 2023–2024 рр. Польські транспортні компанії виступили проти

угоди між ЄС та Україною про автомобільні перевезення, яка після 2022 р. скасувала більшість дозволів для українських перевізників. У листопаді 2023 р. польські перевізники розпочали блокування частини пунктів пропуску на польсько-українському кордоні, вимагаючи повернення системи дозволів для українських транспортних компаній. Унаслідок цього виникали значні черги вантажівок і затримки транспортування через кордон [21]. Хоча протести мали насамперед економічний характер, вони безпосередньо впливали на стабільність міжнародної логістики підтримки України.

У 2024 р. ситуацію додатково ускладнили масштабні протести польських фермерів. Протестувальники вимагали повернення мит на імпорт української аграрної продукції та виступали проти окремих елементів аграрної політики Європейського Союзу. У лютому–березні 2024 р. блокування окремих пунктів пропуску на польсько-українському кордоні періодично ускладнювали транзит вантажів між Польщею та Україною [22]. Для України це створювало ризики затримки логістичних поставок, а для Польщі – додаткові репутаційні та економічні виклики як для одного з головних транзитних маршрутів міжнародної підтримки України.

Проблемою залишалося й постійне навантаження на польську транспортну та прикордонну інфраструктуру. У 2022–2025 рр. через Польщу проходила значна частина міжнародної допомоги Україні, що вимагало безперервного функціонування автомобільних маршрутів, логістичних вузлів і прикордонних переходів [18]. Водночас війна спричинила переорієнтацію логістичних зв'язків, зростання транспортних ризиків, перебудову маршрутів перевезень і потребу у розвитку прикордонної інфраструктури та логістичних хабів, що особливо відчув польський транспортний сектор [7, с. 29–30]. Тривалий характер війни посилював внутрішні дискусії у Польщі щодо економічних наслідків масштабної підтримки України, що особливо

проявилось під час зернової кризи та протестів перевізників і фермерів [20; 22].

Стратегічне значення польського логістичного напрямку

Стратегічне значення Польщі визначалося насамперед її положенням на східному фланзі НАТО. У деклараціях Бухарестської дев'ятки 2022 та 2023 рр. російська агресія проти України розглядалася як загроза євроатлантичній безпеці, а підтримка України пов'язувалася зі зміцненням оборони східного флангу Альянсу [16; 17]. Цей підхід був закріплений і рішеннями Вільнюського саміту НАТО 2023 р., де наголошувалося на посиленні стримування й оборони, військової готовності та регіонального оборонного планування [6, с. 235–238]. У практичному вимірі це означало, що польський напрям розглядався не лише як маршрут допомоги Україні, а й як елемент стримування РФ та зміцнення безпеки східного флангу НАТО.

Польща поєднувала кілька рівнів міжнародної підтримки України. Її роль була пов'язана не лише з двосторонньою допомогою, а й з участю у механізмах ЄС та міжнародних донорських ініціативах. За даними Ukraine Support Tracker, міжнародна допомога Україні охоплювала військову, фінансову та гуманітарну складові. ЄС додатково використовував Європейський фонд миру, макрофінансову допомогу, інструменти Європейського інвестиційного банку та механізми цивільного захисту. Окреме значення мала міжнародна донорська конференція у Варшаві 5 травня 2022 р., організована Польщею та Швецією. Вона засвідчила координаційну роль Польщі у залученні міжнародної підтримки України [12, с. 5, 11–15].

Особливе значення мала інфраструктурна стійкість польського напрямку. Саме через польську територію здійснювалося транспортування значної частини міжнародної допомоги Україні, а Ряшів-Ясьонка перетворився на головний хаб постачання військового обладнання [18]. Водночас розширення

американської військової присутності у Польщі після лютого 2022 р. було спрямоване на зміцнення оборони східного флангу НАТО та підтримку союзників у регіоні [19]. У результаті польська інфраструктура стала одним із важливих елементів функціонування міжнародної системи підтримки України.

У цьому контексті польський логістичний напрям варто розглядати не лише як технічний канал переміщення допомоги, а як елемент стратегічної стійкості України та її партнерів. У сучасній війні безперервність постачання, поповнення, переміщення сил, технічного забезпечення та підтримання темпу операцій безпосередньо впливає на можливість реалізації воєнної стратегії [8, с. 381–384]. Тому транспортна, прикордонна й авіаційна інфраструктура Польщі мала значення для підтримання довготривалої воєнної спроможності України.

Висновки. У результаті дослідження встановлено, що у 2022–2025 рр. Республіка Польща перетворилася на ключовий транзитно-координаційний центр міжнародної військової підтримки України та один із головних тилкових просторів функціонування західної допомоги Україні. Визначено, що польська роль формувалася під впливом поєднання географічних, інфраструктурних, політичних і безпекових чинників та поступово вийшла за межі двосторонньої польсько-української співпраці, ставши важливим елементом взаємодії між Україною, США, НАТО, Європейським Союзом і державами-партнерами. З'ясовано, що ключове значення для забезпечення стійкості міжнародної підтримки України мали аеропорт Ряшів-Ясьонка, польські автомобільні та залізничні транспортні коридори, прикордонна інфраструктура, а також механізми союзницької координації та навчальні програми EUMAM Ukraine. Доведено, що саме через польський напрям забезпечувалася значна частина постачання західного озброєння, боєприпасів, бронетехніки та іншої

матеріально-технічної допомоги Україні. Водночас встановлено, що ефективність польської логістичної функції залежала не лише від інтеграції Польщі у трансатлантичну систему безпеки, а й від внутрішньополітичної та соціально-економічної стабільності держави, що особливо проявилось під час зернової кризи, протестів перевізників і блокування кордону у 2023–2024 рр. Попри наявність безпекових, політичних та економічних викликів Польща зберегла статус одного з ключових елементів міжнародної системи підтримки України, а її логістичний напрям став важливим чинником стійкості західної допомоги в умовах тривалої російсько-української війни.

Список використаних джерел

1. Żornaczuk T., Pieńkowski J., Dudzińska K., Józwiak V., Ogrodnik Ł. Regional Cooperation in Central Europe after Russia's Aggression against Ukraine: Changes and Prospects. Warsaw: The Polish Institute of International Affairs, April 2024. URL: <https://pism.pl/webroot/upload/files/Raport/Report%20Regional%20Cooperation.pdf>.
2. Kulesa Ł., Terlikowski M., Rotter A., Geyer M. The Weimar Triangle and the Future Security Order in Europe. Warsaw: The Polish Institute of International Affairs, February 2024. URL: https://pism.pl/webroot/upload/files/Raport/The%20Weimar%20triangle_Feb2024_report.pdf.
3. Żornaczuk T. Examining Changes in Regional Cooperation in Central Europe from a Polish Perspective. *PISM*. 21 June 2023. URL: <https://pism.pl/publications/examining-changes-in-regional-cooperation-in-central-europe-from-a-polish-perspective>.

4. Sus M. Status-seeking in wartime: Poland's leadership aspirations and the response to the Russian invasion of Ukraine. *The British Journal of Politics and International Relations*. 2025. Vol. 27. No. 4. P. 1199–1222. DOI: <https://doi.org/10.1177/13691481251329767>.
5. Pietka A., Sielska A. The urban hierarchy: how the war in Ukraine has changed the status of the Polish city of Rzeszow. *The Annals of Regional Science*. 2025. Vol. 74. Article 47. DOI: <https://doi.org/10.1007/s00168-025-01376-4>.
6. Kulczycki M., Musioł M. The Security of NATO's Eastern Flank Following Decisions Made at the Allied Summit in Vilnius: Is It a Short-Term or Long-Term Solution? *Politeja*. 2024. Vol. 21. No. 6(93). P. 231–244. DOI: <https://doi.org/10.12797/Politeja.21.2024.93.10>.
7. Sadłowski A., Kijek A., Zając A. Impact of Russian Invasion of Ukraine on the Polish Transport Sector. *Ekonomista*. 2026. No. 1. P. 28–44. DOI: <https://doi.org/10.52335/ekon/200606>.
8. Ti R., Kinsey C. Lessons from the Russo-Ukrainian conflict: the primacy of logistics over strategy. *Defence Studies*. 2023. Vol. 23. No. 3. P. 381–398. DOI: <https://doi.org/10.1080/14702436.2023.2238613>.
9. Menkiszak M. Winning the War with Russia (Is Still Possible): The West's Counter-Strategy towards Moscow. Warsaw: Centre for Eastern Studies, October 2024. URL: https://www.osw.waw.pl/sites/default/files/OSW-Report_Winning%20the%20war%20with%20Russia%20is%20still%20possible_net.pdf.
10. Poland confirms supplies of US arms to Ukraine have resumed. *Reuters*. 12 March 2025. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/poland-confirms-that-supplies-us-arms-ukraine-have-resumed-2025-03-12/>.
11. Council Decision (CFSP) 2022/1968 of 17 October 2022 on a European Union Military Assistance Mission in support of Ukraine (EUMAM Ukraine).

Official Journal of the European Union. 2022. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2022/1968/oj>.

12. Trebesch C., Antezza A., Bushnell K., Dyussimbinov Y., Frank A., Frank P., Franz L., Kharitonov I., Kumar B., Rebinskaya E., Schramm S., Schade C., Weiser L. The Ukraine Support Tracker: Which countries help Ukraine and how? Kiel Working Paper. 2023. URL: https://www.kielinstitut.de/fileadmin/Dateiverwaltung/IfW-Publications/fis-import/3ce24028-f1f9-4a1c-b456-2ef810d22188-KWP_2218_Trebesch_et_al_Ukraine_Support_Tracker.pdf.

13. Council of the European Union. Ukraine: Council extends the mandate of the EU Military Assistance Mission for two years. Press release. 8 November 2024. URL: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2024/11/08/ukraine-council-extends-the-mandate-of-the-eu-military-assistance-mission-for-two-years/>

14. European Council conclusions on Ukraine, the membership applications of Ukraine, the Republic of Moldova and Georgia, Western Balkans and external relations, 23 June 2022. *Consilium*. 23 June 2022. URL: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2022/06/23/european-council-conclusions-on-ukraine-the-membership-applications-of-ukraine-the-republic-of-moldova-and-georgia-western-balkans-and-external-relations-23-june-2022/>.

15. European Council meeting (14 and 15 December 2023) – Conclusions. EUCO 20/23. *Consilium*. 15 December 2023. 12 p. URL: <https://www.consilium.europa.eu/media/68967/europeancouncilconclusions-14-15-12-2023-en.pdf>.

16. Declaration of the Heads of State Bucharest 9 Meeting. *Official website of the President of the Republic of Poland*. 10 June 2022. URL:

<https://www.president.pl/archives/andrzej-duda/news/declaration-of-the-heads-of-state-bucharest-9-meeting-%2C55290>.

17. Statement by the leaders of the Bucharest Nine. *Official website of the President of the Republic of Poland*. 6 June 2023. URL: <https://www.president.pl/news/statement-by-the-leaders-of-the-bucharest-nine%2C69552>.

18. Minder R., Clover C. US to move its troops out of Polish logistics hub for Ukraine. *Financial Times*. 8 April 2025. URL: <https://www.ft.com/content/509ead41-341c-4935-92c1-fc506250c47c>

19. Burns R., Baldor L. C., Madhani A., Cook L., Litvinova D. Biden announces US to move some troops to Poland, Romania. *Associated Press*. 3 February 2022. URL: <https://apnews.com/article/russia-ukraine-europe-russia-united-states-moscow-e3336e8a1e04e35d29e687575b5258a9>

20. Buras P. Rifts and realities: The strained bond between Poland and Ukraine. *European Council on Foreign Relations*. 28 September 2023. URL: <https://ecfr.eu/article/rifts-and-realities-the-strained-bond-between-poland-and-ukraine/>.

21. Poland says EU executive agrees to revise transport agreement with Ukraine. *Reuters*. 5 March 2024. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/poland-says-eu-executive-agrees-revise-transport-agreement-with-ukraine-2024-03-05/>.

22. Polish farmers backtrack on idea of fully unblocking Ukraine border crossing, PAP reports. *Reuters*. 13 March 2024. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/polish-farmers-let-trucks-one-ukraine-border-crossing-pass-pap-reports-2024-03-13/>.